

Datum
2019-06-19

Ert datum
2019-04-04

Diarienummer
KS-2019/1074.109
Er referens
M2019/00661/S

Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Finansdepartementet

Huddinge kommuns yttrande rörande remissen på Agenda 2030-delegationens slutbetänkande "Världens utmaningar – världens möjligheter", SOU 2019:13

Inledning

En stor del av Agenda 2030 genomförs på lokal nivå när globala åtaganden ska omsättas i praktisk handling. Kommunerna är således viktiga för det konkreta genomförandet genom att vara huvudmän för bland annat kultur och fritid, skola, omsorg och samhällsplanering.

Få saker är viktigare än att skapa ett hållbart samhälle och Huddinge kommun har länge arbetat med frågan. Redan i juni 2012 antogs flera långsiktiga mål för en hållbar och önskvärd samhällsutveckling i Huddinge kommun till år 2030, samtidigt som det beslutades att en hållbarhetsrapport ska tas fram varje mandatperiod för att följa upp hur väl kommunen är på väg mot de uppställda målen. Under kommande år ska en andra hållbarhetsrapport tas fram och en viktig uppgift under 2019 blir att koppla ihop Agenda 2030 och de globala målen med kommunens långsiktiga mål

Huddinge kommun är överlag positiv till de förslag som presenteras i betänkandet, men vill också lyfta fram nedanstående synpunkter inför Finansdepartementets fortsatta beredning av ärendet. Den första synpunkten är av mer generell art och rör ekonomin medan de därpå följande är mer specifika.

Ekonomi

Enligt FN kommer genomförandet av Agenda 2030 att kräva enorma investeringar, men de menar samtidigt att dessa resurser redan existerar. Det handlar snarare om att rikta resurserna så att det bidrar till en hållbar utveckling. I betänkandet står att läsa att även i Sverige kommer den omställning som behövs att kräva omprioriteringar och omfördelning av medel, men det framgår inte om detta även betyder omfördelning mellan huvudmän.

Det finns mycket som tyder på att kommunerna går ekonomiskt hårdare tider till mötes. Av Sveriges Landstings och Kommuners årliga Ekonomirapport från maj 2019 framgår att den ekonomiska tillväxten väntas bromsa in under 2019 och skatteunderlagets utveckling blir betydligt svagare än de senaste åren. Att anpassa verksamheterna till en växande och åldrande befolkning med resurser som ökar betydligt långsammare kräver avsevärda effektiviseringar. Det innebär att statens

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2019-06-19

Diarienummer
KS-2019/1074.109

alla reformer i syfte att höja ambitionsnivån i välfärden, inklusive förslagen i statens betänkanden, måste finansieras fullt ut. Ambitionen att introducera ett långsiktigt hållbarhetsarbete är helt nödvändig, men om inte de förslag i remissen som generera merkostnader finansieras av staten kommer det menligt att påverka den kommunala kärnverksamheten eftersom kommunernas begränsade resurser då måste räcka till fler åtaganden.

Med detta sagt instämmer Huddinge kommun i betänkandets slutsats att det snabbaste och mest effektiva sättet att genomföra Agenda 2030 och nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer.

- I betänkandet föreslås att en nationell folkbildningskampanj om Agenda 2030 genomförs. Det är emellertid inte på ett tydligt sätt formulerat hur folkbildningen ska vara en integrerad del av Agenda 2030 och vad som egentligen menas med en folkbildningskampanj? Det går att se en folkbildningskampanj som en ren informations – eller kommunikationssatsning. Men man kan också se det som något mer fördjupande med inriktning på lärande och långsiktighet.
- I betänkandet förespråkas att regeringen bör ingå ett handslag med SKL med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå eftersom SKL i sin roll som medlemsorganisation har möjligheter att företräda kommunerna i samlat i ett handslag. Förslaget i sig är bra men lite diffust och det är också oklart vilket mandat regeringen anser att SKL har och vad handslaget egentligen förpliktar till.
- Då kommunerna årligen upphandlar varor och tjänster för över 300 miljarder från privata och offentliga företag och andra organisationer finns en stor förändringspotential i dessa inköp. Den nya upphandlingslagstiftningen ger också stort utrymme för att ställa krav på hållbarhet, men i många kommuner saknas kunskap och kompetens för att göra det och därför behöver det stöd vid upphandlingar som diskuteras i betänkandet snabbt utformas och sjösättas.
- Huddinge kommun instämmer i bedömningen att det civila samhällets aktörer många gånger bidrar till att minska utanförskapet genom att företräda människor som själva av olika anledningar har svårt att göra sina röster hörda t.ex. nyanlända, barn och unga, funktionshindrade eller socio-ekonomiskt utsatta. Men då det kommer till mera konkreta förslag för att stärka civilsamhället är skrivningarna i betänkandet allmänt hållna och vaga. Det är dock bra att regeringen ändå har ambitionen att främja och underlätta samverkan mellan det offentliga och civila samhället och för idéburna offentliga partnerskap i frågor som är av betydelse för genomförandet av Agenda 2030.
- Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. I skrivningarna nämns att forumen bör genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med kommuner och andra relevanta aktörer. Det är

Datum
2019-06-19

Diarienummer
KS-2019/1074.109

svårt att i betänkandet utläsa vilken distinktionen regeringen gör mellan *samverkan* med landstingen och *samråd* med kommunerna.

- I betänkandet nämns vikten av att ta tillvara generationsperspektivet, dvs. förståelse för och kunskap om framtida generationers utmaningar och att det då är angeläget att barn och unga ges möjlighet att vara delaktiga i genomförandet. Då detta perspektiv är viktigt bör en bred diskussions föras och en vägledning tas fram för hur detta bästa kan beaktas lokalt i kommunerna.
- Det är positivt att Skolverket föreslås ta fram förslag på innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling inom utbildningsområdet, även om förslaget är väl allmänt hållet. Det är vidare bekymmersamt att de avsnitt i betänkandet som berör kunskap och utbildning knappt nämner vuxenutbildningens verksamhet.
- Kultur och idrott bidrar till ett hållbart, jämlikt, hälsosammare och mindre segregerat samhälle men betänkandet kommenterar inte detta speciellt ingående och innehåller få konkreta förslag vad gäller dessa ansvarsområden.

Beslut i detta ärende har fattats av kommunstyrelsen den 19 juni 2019 (protokollsutdrag bifogas).

Daniel Dronjak
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

19 juni 2019

Paragraf

§ 13

Diarienummer KS-2019/1074.109

Remiss av Agenda 2030-delegationens slutbetänkande Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 maj 2019, bilaga 1, överlämnas till Finansdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över Agenda 2030-delegationens slutbetänkande Världens utmaningar - världens möjligheter (SOU 2019:13).

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått Agenda 2030-delegationens slutbetänkande *Världens utmaningar - världens möjligheter (SOU 2019:13)* på remiss för yttrande.

En stor del av Agenda 2030 genomförs på lokal nivå när globala åtaganden ska omsättas i praktisk handling. Kommunerna är således viktiga för det konkreta genom-förandet genom att vara huvudmän för bland annat kultur och fritid, skola, omsorg och samhällsplanering.

Få saker är viktigare än att skapa ett hållbart samhälle och Huddinge kommun har länge arbetat med frågan. Redan i juni 2012 antogs flera långsiktiga mål för en hållbar och önskvärd samhällsutveckling i Huddinge kommun till år 2030, samtidigt som det beslutades att en hållbarhetsrapport ska tas fram varje mandatperiod för att följa upp hur väl kommunen är på väg mot de uppställda målen.

Under kommande år ska en andra hållbarhetsrapport tas fram och en viktig uppgift under 2019 blir att koppla ihop Agenda 2030 och de globala målen med kommunens långsiktiga mål.

Kommunstyrelsens förvaltning är överlag positiv till de förslag som presenteras i betänkandet, men vill också i sitt yttrande lyfta fram ett antal synpunkter inför Finansdepartementets fortsatta beredning av ärendet.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Sara Heelge Vikmång (S), Nujin Alacabek (V), Anders Lönroth (MP) och Christian Ottosson (C).

Härefter förklaras överläggningen avslutad.

Propositioner

Ordförande frågar kommunstyrelsen om beslut kan fattas i enlighet med förvaltningens förslag, och finner härvid att så är fallet.

Protokollsanteckningar

Sara Heelge Vikmång (S) anmäler protokollsanteckning, se bilaga 13.1 till detta protokoll.

Nujin Alacabek (V), anmäler protokollsanteckning, se bilaga 13.2 till detta protokoll.

Beslutet delges

Finansdepartementet
Remissinstanserna

Socialdemokraterna
HUDDINGE

Huddinge kommun
Kommunstyrelsen
2019-06-19

Protokollsanteckning

Ärende 13: Remiss av Agenda 2030-delegationens slutbetänkande Världens utmaningar-världens möjligheter, SOU 2019:13

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Även om Agenda 2030 har globala mål så är den i allra högsta grad lokal. Det är kommunernas uppgift att i praktiken genomföra de mål om hållbarhet som världen kommit överens om. Ett uppdrag som både är stort, komplicerat och allvarligt. De långsiktiga målen i Hållbart Huddinge 2030 liksom Miljöprogrammet är viktiga för Huddinges lokala arbete mot ökad hållbarhet men det kommer att krävas mer och den nationella lagstiftningen måste också stödja kommunernas arbete när det gäller till exempel att ställa högre krav på hållbart byggande. Lokalt vill vi också se att kommunen konkretiserar det lokala arbetet under Mål 1 *Ingen fattigdom*.

I yttrandet framhåller kommunstyrelsens förvaltning bland annat att det civila samhällets aktörer är viktiga för att minska utanförskapet och att kultur- och idrott bidrar till ett hållbart, jämlikt, hälsosammare och ett mindre segregerat samhälle. Synpunkter som vi delar. Vidare beskrivs den potential för hållbar utveckling som finns inom ramen för offentlig upphandling. Här menar vi att kommunen kan göra mer för att aktivt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle så som respekt för löntagares rättigheter, klimat- och miljöhänsyn, innovation och social inkludering.

Vi vill också vara tydliga med att vi ser det som svårlöst att uppnå de globala målen; om att utveckla ett mer hållbart samhälle innan år 2030 - om inte nödvändiga satsningar på välfärden görs.

Politisk, ekonomisk och social jämlikhet bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling, det går inte att särskilja dem åt. När välfärden fungerar och omfattar alla, vågar människor mer; byta jobb, starta företag, flytta eller börja studera. Det skapar ett positivt förändringsklimat, vilket i sin tur gynnar den ekonomiska utvecklingen i en modern globaliserad ekonomi med ett högt omvandlingstryck.

Med större fokus på att utveckla vår gemensamma välfärd kan också attraktiviteten för att arbeta inom välfärden öka.

Vi socialdemokrater är oroliga över att personalen i kommunens verksamheter inte får tillräckligt goda förutsättningar. Huddinge kommun har länets högsta sjuktal. Mår inte personalen bra blir det svårt för kommunen att leverera den ökade kvalitetsutveckling som Agenda 2030 kräver, och för att nå de lokala målen om: god utbildning, rik fritid, god hälsa samt gemenskap och delaktighet i samhällslivet – för att nämna några.

Om förskolor, skolor och äldreomsorg håller en hög kvalitet, styrs av behov och ges på lika villkor oavsett bakgrund så sprider den risker, möjligheter och trygghet över livet, men också mellan generationer. Det ger förutsättningar för ett hållbart samhälle.

För Socialdemokraterna

Sara Heelge Vikmång

Huddinge kommun
Kommunstyrelsen
2019-06-19

Protokollsanteckning

Ärende 13: Remiss av Agenda 2030 – delegationens slutbetänkande Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13

Att lösa klimatutmaningarna är något som angår oss alla. Det betyder dock inte att alla har samma möjligheter att göra det. Kapitalismen och patriarkatet som samhällssystem gör det svårare för vissa att delta i omställningsarbetet än det är för andra. Detta är ett globalt problem som har sin grund i en ojämn resursfördelning.

Det är dock viktigt att vi inte bara på global nivå eller regional nivå kan arbeta med dessa frågor. Det arbetet måste även ske på kommunal nivå. Vad som är viktigt i implementeringen av Agenda 2030 på kommunal nivå är att inse att det även här i Huddinge är en fråga om resursfördelning. De segregerade områdena måste rustas upp, utanförskapet måste brytas, människor måste komma i jobb. De orättvisa lönerna på arbetsmarknaden måste åtgärdas så att kvinnor och män får samma lön för samma arbete och de ofrivilliga deltiderna inom exempelvis vården måste bort. Här har Huddinge kommun mycket att jobba med. Huddinge kommun måste också erbjuda sina medborgare, oavsett kommundel, de verktyg de behöver för att vara en del av den gröna omställningen. Det handlar exempelvis om sopsorteringen där många kommuner avgiftsfritt erbjuder källsorteringsmöjligheter i hemmet och där matavfall exempelvis kan gå till biobränsle.

För att kommunerna ska ha möjlighet att implementera Agenda 2030 krävs det lokala mätbara mål. Dessa mål måste innefatta såväl sociala och ekonomiska mål som ekologiska mål.

Nujin Alacabek

Niklas Bougt

Britt Björneke

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Agenda 2030-delegationens slutbetänkande Världens utmaningar - världens möjligheter SOU 2019:13 – svar på remiss från Finansdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 maj 2019, bilaga 1, överlämnas till Finansdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över Agenda 2030-delegationens slutbetänkande *Världens utmaningar - världens möjligheter (SOU 2019:13)*.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått Agenda 2030-delegationens slutbetänkande *Världens utmaningar - världens möjligheter (SOU 2019:13)* på remiss för yttrande.

En stor del av Agenda 2030 genomförs på lokal nivå när globala åtaganden ska omsättas i praktisk handling. Kommunerna är således viktiga för det konkreta genomförandet genom att vara huvudmän för bland annat kultur och fritid, skola, omsorg och samhällsplanering.

Få saker är viktigare än att skapa ett hållbart samhälle och Huddinge kommun har länge arbetat med frågan. Redan i juni 2012 antogs flera långsiktiga mål för en hållbar och önskvärd samhällsutveckling i Huddinge kommun till år 2030, samtidigt som det beslutades att en hållbarhetsrapport ska tas fram varje mandatperiod för att följa upp hur väl kommunen är på väg mot de uppställda målen.

Under kommande år ska en andra hållbarhetsrapport tas fram och en viktig uppgift under 2019 blir att koppla ihop Agenda 2030 och de globala målen med kommunens långsiktiga mål.

Kommunstyrelsens förvaltning är överlag positiv till de förslag som presenteras i betänkandet, men vill också i sitt yttrande lyfta fram ett antal synpunkter inför Finansdepartementets fortsatta beredning av ärendet.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

Beskrivning av ärendet

Huddinge kommun har fått Agenda 2030-delegationens slutbetänkande *Världens utmaningar - världens möjligheter (SOU 2019:13)* på remiss för yttrande.

Varför Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan är en handlingsplan för hur världens alla länder ska arbeta för att skapa en fredlig, rättvis och jämlik värld inom planetens gränser fram till år 2030. I Agenda 2030 har världens alla länder och samhällets olika aktörer tillsammans enats om gemensamma mål och en tidtabell för att hantera de utmaningar som människorna och planeten står inför. Åtagandet gäller alla länder, oavsett inkomst- och utvecklingsnivå. Varje land måste ta ställning till vilka åtgärder som ska vidtas utifrån sina nationella förutsättningar och hur det ska ske. Alla länder åtar sig att uppfylla målen i det egna landet och samtidigt bidra till genomförandet på global nivå, med särskild fokus på att bidra till att målen nås i de länder som står inför de största utmaningarna.

Agendan utgörs av fyra beståndsdelar: den inledande politiska deklARATIONEN, 17 mål och 169 delmål, medel för genomförande samt ett ramverk för översyn och uppföljning.

Vem ansvarar för genomförandet?

Ansvar för genomförandet av Agenda 2030 är gemensamt och gäller alla människor och länder. Det yttersta ansvaret för att genomföra målen vilar på varje regering. Utöver staternas ansvar krävs engagemang från civilsamhällesorganisationer, kommuner, forskning och näringsliv.

Myndigheter

Det är regeringen som, i relation till FN, förbundet Sverige att genomföra Agenda 2030 och som har det yttersta ansvaret gentemot såväl det offentliga som det allmänna.

Kommuner och landsting

En stor del av Agenda 2030 genomförs på lokal och regional nivå. Här sker de flesta kontakterna mellan det offentliga, medborgare, näringsliv och civilsamhället. Det är ofta på lokal och regional nivå som globala åtaganden ska omsättas i praktisk handling. Kommuner och regioner är också viktiga för det konkreta genomförandet genom att vara huvudmän för flera centrala verksamheter som bland annat vård, skola, omsorg och samhällsplanering.

Näringslivet

Den privata sektorns medverkan är en förutsättning för att förverkliga agendans breda och ambitiösa vision. Näringslivet deltog i arbetet med formuleringen av Agenda 2030 och Addis-agendan, där vikten av att företag lever upp till de internationella överenskommelserna inom hållbart företagande understryks. Många företag har redan integrerat Agenda 2030 i sina verksamheter och ser hållbarhet som en konkurrensfördel och en förutsättning för långsiktig tillväxt.

Investerare

Investerare, däribland banker, försäkringsbolag, fondbolag och pensionsfonder, kan genom ett aktivt ägarinflytande spela en avgörande roll för företagens omställning mot mer långsiktigt hållbara affärsmodeller och verksamheter.

Arbetsmarknadens parter

Agenda 2030 omfattar flera åtaganden som direkt eller indirekt kopplar till arbetsmarknadens parter. De fyra pelarna i Internationella arbetsorganisationens (ILOs) program för arbete under anständiga villkor utgör delmål i agendan: jobbskapande, sociala trygghetssystem, rättigheter på arbetet och social dialog.

Civilsamhället

Civila samhällets aktörer bidrar många gånger genom sina verksamheter till att minska utanförskapet i samhället och till stöd för människor som utsätts för diskriminering. Många organisationer företräder människor som själva av olika anledningar har svårt att göra sina röster hörda, exempelvis nyanlända, barn- och unga eller socio-ekonomiskt utsatta. Andra bidrar genom att erbjuda tjänster såsom skydd, boende, vård, mat och rådgivning för människor i nöd och utsatthet.

Forskning, innovation och utbildning

Forskning och innovation är nödvändigt för att hitta lösningar på de utmaningar som finns i genomförandet av Agenda 2030. Forskningen bidrar genom att ställa diagnos på samhällets tillstånd och utveckling samt identifiera samband och mekanismer som kan hjälpa oss att förstå olika fenomen och problem.

Hur ska genomförandet drivas

Delegationens utgångspunkt har varit att agendan ska genomföras i de ordinarie processerna, eftersom kraften i dessa kan bidra till att genomföra agendan så snabbt och effektivt som möjligt.

Delegationens förslag

Långsiktighet och politisk förankring

- För långsiktighet och starkast möjliga politiska förankring föreslår regeringen ett mål för genomförandet av Agenda 2030 som beslutas av riksdagen.
- Regeringen åtar sig att redovisa en nulägesanalys och en samlad redovisning av regeringens arbete med Agenda 2030 i kommande budgetpropositioner.
- En kommitté tillsätts med uppdrag att ta fram uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att driva genomförandet av agendan fram till år 2030.

Att stärka förutsättningarna att arbeta med hållbar utveckling i staten

- I det förvaltningspolitiska målet görs ett tillägg om arbetet med att genomföra Agenda 2030, på det sättet anger regeringen riktningen för statsförvaltningens arbete som helhet.
- Genom ett tillägg i myndighetsförordningen tydliggör regeringen myndigheternas ansvar för hållbar utveckling.

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

- De statliga myndigheterna får i uppdrag att mer aktivt ställa hållbarhetskrav vid offentlig upphandling.
- Genom ett tillägg i kommittéförordningen får statens offentliga utredningar i uppgift att göra konsekvensanalyser i förhållande till miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Stärkt kunskap, forskning och innovation

- Universitet och högskolor, forskningsfinansiärer och andra relevanta myndigheter ges i uppdrag att belysa forsknings- och innovationsbehov i relation till Agenda 2030.
- Regeringen utreder hur behovet av vetenskaplig kompetens som sträcker sig över flera discipliner och forskningsfält kan stimuleras och premieras.
- Universitetskanslersämbetet får i uppdrag att göra en utvärdering av universitetens och högskolornas arbete för att främja hållbar utveckling i undervisningen.
- Skolverket ges i uppdrag att ta fram ett förslag avseende innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling. Skolverket bör i samverkan med Skolinspektionen även få i uppdrag att följa upp hur utbildning för hållbar utveckling tillämpas i för-, grund- och gymnasieskolor.

Stärkta förutsättningar på regional och lokal nivå

En stor del av ansvaret för de åtgärder som bidrar till genomförandet av Agenda 2030 ligger på kommunal och regional nivå.

- Regeringen ingår ett handslag med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal och regional nivå.
- Regeringen tydliggör i en proposition till riksdagen ansvaret för hållbar utveckling i det regionala tillväxtarbetet genom ett tillägg i målet för regional tillväxtpolitik.
- Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att, i samverkan med andra aktörer inom länen, verka för att målen i Agenda 2030 nås samt att sprida information om Agenda 2030-arbetet.

Forum för dialog

Genom öppna forum för samverkan och dialog säkerställer regeringen att den får ett komplett och väl förankrat underlag för arbetet med att genomföra agendan.

- Regeringen arrangerar återkommande ett nationellt Agenda 2030-forum för att förankra rapporteringen och inhämta kunskap från olika sektorer och aktörer. Deltagarna i forumet bör i synnerhet representera barn och unga samt de som står längst från att inkluderas i ordinarie samråd.

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

- Regeringen ger Länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. Forumen bör genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med kommuner och andra relevanta aktörer.

Näringslivets roll i genomförandet

En förutsättning för omställningen till en hållbar utveckling är ett väl fungerande näringsliv med hållbara affärsmodeller.

- En utredning tillsätts om en förstärkt nationell lagstiftning för företag och mänskliga rättigheter i enlighet med de internationella konventioner och riktlinjer som Sverige ratificerat. Regeringen bör också ha en fortsatt dialog med samhällets aktörer kring om det finns skäl att införa krav på utökad hållbarhetsrapportering. Småföretagens särskilda utmaningar bör beaktas.

Dialog och samverkan

Genomförandet och uppföljningen av Agenda 2030 förutsätter att alla samhällssektorer och aktörer är engagerade och samverkar.

Det finns även behov av information och kommunikation om Agenda 2030.

Offentlig upphandling

Bilden som framkommit är att det i för liten utsträckning ställs krav om hållbarhet i samband med offentlig upphandling. Hållbarhetskrav är emellertid ett viktigt verktyg då stora summor omsätts årligen då det offentliga Sverige upphandlade varor och tjänster för drygt 750 miljarder kronor under år 2016.

Långsiktighet och generationsperspektiv

En utgångspunkt för hållbar utveckling är generationsperspektivet och därmed behövs förståelse för och kunskap om framtida generationers utmaningar; hur ser barns och ungas villkor ut och hur ges de förutsättningar att nå sin fulla potential?

Som en konsekvens är det då viktigt att barn och unga ges möjlighet att vara delaktiga och att ett barn- och ungdomsperspektiv inkluderas i genomförandet.

Remissvar

Utredningen har gått på internremiss till samtliga nämnder, beredningar och relevanta råd samt Huddinge Samhällsfastigheter AB och Huga Bostäder AB. Bygglövs- och tillsynsnämnden har meddelat att de avstår från att svara liksom näringslivsberedningen och Huddinge pensionärsråd.

Förskolenämnden

Att Skolverket ska ta fram förslag på innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling är det förslag som bedöms direkt påverka förskoleverksamheten. I dess nuvarande form är dock förslaget att betraktas som övergripande och allmänt hållet, vilket gör det svårt att bedöma vilka konkreta konsekvenser detta i stort kan komma att innebära för förskolorna i Huddinge kommun. Likt alla kompetensinsatser bör de dock infogas i befintlig

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

struktur och följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förslaget om kompetensinsatser med tillhörande tillämpningsföreskrifter inom förskoleverksamhetens pedagogiska uppdrag ställer sig nämnden bakom, men vill även betona att sådana genererar kostnader och att det av betänkandet inte framgår vem som ska finansiera dessa.

Grundskolenämnden

Förslaget att Skolverket ska ta fram innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling är det förslag som bedöms direkt påverka grundskoleverksamheten. Förslaget som det nu är formulerat är övergripande och allmänt hållet, vilket gör det svårt att bedöma vilka faktiska konsekvenser detta i stort kan komma att innebära för grundskolorna i Huddinge kommun.

Nämnden framhåller att det är viktigt att kompetensinsatser införlivas i verksamhetens befintliga struktur för utvecklingsarbete och i det systematiska kvalitetsarbetet.

Nämnden ställer sig positiv till förslag om fortbildningsinsatser med tillhörande tillämpningsföreskrifter inom grundskoleverksamhetens pedagogiska uppdrag. En sådan insats behöver dock resurssättas. Av betänkandet framgår inte hur insatsen förväntas finansieras.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ställer sig positivt till förslaget om att Skolverket ska ta fram förslag på innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling. Nämnden ser det dock som problematiskt att de avsnitt i betänkandet som berör kunskap inte nämner vuxenutbildningens verksamhet.

Nämnden är positiv till förslaget att SKL och länsstyrelserna ska verka för kunskapsspridning och stöd för genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå. Av betänkandet framgår det också att regeringen och SKL gett Rådet för främjande kommunala analyser (RKA) i uppdrag att ta fram nyckeltal för kommuner och landsting utifrån agendans mål och delmål. För nämnden är flera av dem relevanta.

Förslagen i betänkandet är övergripande och allmänt hållna, vilket gör det svårt att bedöma vilka faktiska konsekvenser detta kan komma att innebära för gymnasieskolorna, vuxenutbildningen och kommunala arbetsmarknadsinsatserna i Huddinge kommun.

Av betänkandet framgår inte heller i detalj hur förslagen kommer att finansieras.

Huddinges funktionshinderråd

Rådet ser positivt på betänkandets förslag och bedömningar för Sveriges fortsatta genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Det är en bra beskrivning av ansvarsfördelning där omställningen till en hållbar utveckling kräver handling globalt, nationellt, regionalt och lokalt.

Betänkandet beskriver att det är angeläget att Agenda 2030 och arbetet med hållbar utveckling måste integreras i den dagliga verksamheten och att det inte kan vara ett projekt vid sidan av. Detta synsätt delar rådet fullt ut och vill dra en parallell till det arbetssätt som sedan många år är etablerat i Huddinge – att arbetet med social hållbarhet är en ordinarie del av den vanliga styrnings- och uppföljningsprocessen samt att jämlikhet är integrerat i samma process genom *jämlik styrning*.

Rådet är också positivt till förslaget om handslag mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal och regional nivå.

Huddinge Samhällsfastigheter AB och Huga Bostäder AB

Huddinges två fastighetsbolag har inkommit med likalydande remissvar.

- Fastighetsbolagen har kunskap om att Agenda 2030 bygger på alla samhällsaktörers delaktighet och att genomförandet är ett gemensamt ansvar. Genom intressentdialog och väsentlighetsanalys identifieras vilka Agenda 2030 mål som är företagets fokusområden. Vi har liksom många andra bolag i fastighetsbranschen initierat arbetet med att koppla lång- och kortsiktiga affärsmål mot Agenda 2030 målen.
- I betänkandet identifieras hållbarhetsrapporteringen som ett viktigt verktyg för att styra mot hållbar utveckling. Vår uppfattning är att vi genom hållbarhetsrapporteringen (enligt lagkrav) uppnår en bättre struktur i vårt hållbarhetsarbete. Vi har genom kravet på hållbarhetsrapportering identifierat fokusområden inom ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.
- Vi uppmuntrar förslaget om handslaget mellan Regering och SKL för att utveckla lämpliga former för kunskapsförmedling och kunskapsspridning. Vilket vi tror kan bidra positivt i fastighetsbolagens hållbarhetsarbete.
- Betänkandet belyser vid upprepande tillfällen offentlig upphandling som ett kraftfullt verktyg för att nå hållbar utveckling. För fastighetsbolagen är upphandling ett identifierat verktyg för att nå uppsatta mål och idag finns en viktig samverkansform mellan bolagets upphandlingsavdelning och kommunens motsvarighet. För att nå full potential för hållbar utveckling är vår erfarenhet att det handlar om resurser samt stöd i hur vi kan ställa funktionsbaserade upphandlingskrav med tydlig uppföljning till exempel från Upphandlingsmyndigheten.
- Regional Agenda 2030-forum är enligt fastighetsbolagens viktigt för att underlätta genomförandet av Agenda 2030 på regional nivå. Partnerskap och samverkan är en förutsättning för att uppnå synergieffekter och att få ta del av goda exempel.

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

Klimat- och stadsmiljönämnden

Nämndens anser att betänkandet tar ett helhetsgrepp i detta strategiska och viktiga ämne och ställer sig bakom de förslag som läggs fram i utredningen.

Nämndens synpunkter är främst inriktade på den del av betänkandet som berör kommuner. Det är viktigt att kommunerna i genomförandet av agendan använder den potential för hållbar utveckling som finns inom ramen för offentlig upphandling. Kommunerna behöver, liksom utredningen pekar på, få stärkta förutsättningar för att bidra till genomförandet av Agenda 2030.

Det är bra att SKL föreslås vara kommunernas kunskapsförmedlare och kunskapsspridare. Till exempel bör kommunerna få SKL:s stöd i kompetenshöjande insatser om innehållet i Agenda 2030 och hur agendan ska kommuniceras. Vidare är förslaget att länsstyrelserna ska samverka med kommuner för kommunikation och informationsspridning av kring agendan på lokal nivå viktigt.

Kultur- och fritidsnämnden

Betänkandets innehåll, förslag och rekommendationer är bra. Att forma ett hållbart samhälle kräver hänsyn till ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter i planering, beslut och genomförande.

Nämnden instämmer i delegationens bedömning att kommuner och landsting har centrala roller i genomförandet av Agenda 2030. Betänkandet innehåller dock få konkreta förslag vad gäller kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden. Förslagen är överlag övergripande och allmänt hållna, vilket gör det svårt att bedöma vilka faktiska konsekvenser detta får för nämndens verksamheter.

Kommunens ambitioner med hållbarhetsarbetet beskrivs i Mål och budget och nämnden arbetar med de aspekter som är viktiga för ett hållbart samhälle utifrån främjande av folkhälsa, livskvalitet, delaktighet för alla (både för barn, unga, vuxna och personer med funktionsnedsättning), idrott, kultur, miljö samt trygghet. I nämndens ansvarsområde ingår även att främja insatser för att utveckla samverkan med det lokala föreningslivet, att samverka med och ge bidrag till verksamhetsanknutna föreningar och studieförbund och att besluta om stipendier och priser samt förvaltning av minnesfonder.

Kultur- och fritidsnämnden delar delegationens bedömning att den statliga bidragsgivningen och bidrag från kommuner och landsting till civila samhällets organisationer är viktiga medel för genomförandet av Agenda 2030.

Nämnden vill framhålla kulturens och idrottens betydelse för lokal och regional utveckling, eftersom de genererar tillväxt och bidrar till att skapa en god och attraktiv livsmiljö. Kultur och idrott bidrar till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Upphandlingar är ett bra redskap för hållbar utveckling och nämnden anser att SKL och Upphandlingsmyndigheten kan vara ett bra stöd i arbetet för hur kommuner kan upphandla för minskad klimatpåverkan.

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

Det är också bra att det i betänkandet framgår att insatserna ska inbegripas i ordinarie processer och inte utgöra ett sidoordnat projekt.

Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden

Nämnderna har inkommit med två likalydande remissvar sånär som på en hänvisning till LSS-lagstiftningen i vård- och omsorgsnämndens yttrande.

Målen i Agenda 2030 är abstrakta och formulerade på en övergripande nivå och bör brytas ner till konkreta delmål i nämndens verksamhetsplan för att få den effekt som eftersträvas.

Både socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt kommunens Mål och budget ger nämnderna uppdrag som ligger i linje med målen i Agenda 2030. Genom att följa ovan nämnda lagar samt genomföra åtagandena Mål och budget bidrar nämnderna till att förverkliga Agenda 2030.

Det är inte rimligt att varje nämnd utgår från en egen bedömning av Agenda 2030. Gemensamma tillämpningsanvisningar för kommunen bör formuleras och beslutas av fullmäktige. När direktiv kommer från statlig nivå och innebär ökade kostnader för kommunen bör denna få full ekonomisk kompensation.

Idag arbetar nämnderna med många frågor som rör målen i Agenda 2030 så som exempelvis barnkonventionen. Nämnderna står även inför många framtida utmaningar som hänger ihop med den demografiska utvecklingen och en åldrande befolkning. Det står uttryckligen i Agenda 2030 att ”ingen ska lämnas utanför” och att den ska genomföras med särskild hänsyn till de människor som har sämst förutsättningar, det vill säga målgrupper som tillhör nämndernas ansvarsområde.

Trygghets- och delaktighetsberedningen

Beredningen ser positivt på betänkandets förslag och bedömningar för Sveriges fortsatta genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Det är en bra beskrivning av ansvarsfördelning där omställningen till en hållbar utveckling kräver handling globalt, nationellt, regionalt och lokalt.

Betänkandet beskriver att det är angeläget att Agenda 2030 och arbetet med hållbar utveckling integreras i den dagliga verksamheten och inte bedrivs som ett projekt vid sidan av, vilket är ett synsätt beredningen delar. Arbetet med social hållbarhet är redan idag en del av den ordinarie styrnings- och uppföljningsprocessen. Likaså är delaktighet, folkhälsa och jämlikhet integrerat i styrnings- och uppföljningsprocessen och förstärks också av den kommunövergripande strategin jämlik styrning.

Kommunen har även tagit fram långsiktiga mål för den önskvärda samhällsutvecklingen i Huddinge till år 2030 – Hållbart Huddinge 2030.

Kommunens ambitioner med hållbarhetsarbetet beskrivs i Mål och budget. En hållbarhetsrapport för uppföljning och analys tas fram vart fjärde år och fungerar som kunskaps- och beslutsunderlag åt kommunfullmäktige. Arbetet med

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

kommande Hållbarhetsrapport planeras starta under 2019 och en viktig del blir att koppla ihop Agenda 2030 och de globala målen med kommunens långsiktiga mål.

Att länsstyrelserna föreslår arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå är positivt. Och i det sammanhanget vill beredningen understryka vikten av att skapa lokala och regionala strukturer och mötesplatser för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Huddinge har t.ex. med länsstyrelsen i Stockholms län gjort en första regional analys av Agenda 2030, vilket är ett konkret exempel på hur kommun och region kan samverka effektivt.

Huddinge har varit drivande i att ta fram nya innovationer som Södertörnsanalysen för hållbar stadsutvecklingen genom ”Södertörnsmodellen” som är ett samverkansprojekt mellan kommuner, näringsliv samt akademi, där KTH och Södertörns högskola varit parter.

Det är även positivt med förslag till ett handslag mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal och regional nivå.

Det civila samhället har också en viktig roll i genomförandet av förslagen och i det sammanhanget är det nödvändigt att säkra ett jämlikt deltagande.

Förvaltningens synpunkter

En stor del av Agenda 2030 genomförs på lokal nivå när globala åtaganden ska omsättas i praktisk handling. Kommunerna är således viktiga för det konkreta genomförandet genom att vara huvudmän för bland annat kultur och fritid, skola, omsorg och samhällsplanering.

Få saker är viktigare än att skapa ett hållbart samhälle och Huddinge kommun har länge arbetat med frågan. Redan i juni 2012 antogs flera långsiktiga mål för en hållbar och önskvärd samhällsutveckling i Huddinge kommun till år 2030, samtidigt som det beslutades att en hållbarhetsrapport ska tas fram varje mandatperiod för att följa upp hur väl kommunen är på väg mot de uppställda målen. Under kommande år ska en andra hållbarhetsrapport tas fram och en viktig uppgift under 2019 blir att koppla ihop Agenda 2030 och de globala målen med kommunens långsiktiga mål

Kommunstyrelsens förvaltning är överlag positiv till de förslag som presenteras i betänkandet, men vill också lyfta fram nedanstående synpunkter inför Finansdepartementets fortsatta beredning av ärendet. Den första synpunkten är av mer generell art och rör ekonomin medan de därpå följande är mer specifika.

Ekonomi

Enligt FN kommer genomförandet av Agenda 2030 att kräva enorma investeringar, men de menar samtidigt att dessa resurser redan existerar. Det handlar snarare om att rikta resurserna så att det bidrar till en hållbar utveckling. I betänkandet står att läsa att även i Sverige kommer den omställning som behövs att kräva omprioriteringar och omfördelning av medel, men det framgår inte om detta även betyder omfördelning mellan huvudmän.

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

Det finns mycket som tyder på att kommunerna går ekonomiskt hårdare tider till mötes. Av Sveriges Landstings och Kommuners årliga Ekonomirapport från maj 2019 framgår att den ekonomiska tillväxten väntas bromsa in under 2019 och skatteunderlagets utveckling blir betydligt svagare än de senaste åren. Att anpassa verksamheterna till en växande och åldrande befolkning med resurser som ökar betydligt långsammare kräver avsevärda effektiviseringar. Det innebär att statens alla reformer i syfte att höja ambitionsnivån i välfärden, inklusive förslagen i statens betänkanden, måste finansieras fullt ut. Ambitionen att introducera ett långsiktigt hållbarhetsarbete är helt nödvändig, men om inte de förslag i remissen som generera merkostnader finansieras av staten kommer det menligt att påverka den kommunala kärnverksamheten eftersom kommunernas begränsade resurser då måste räcka till fler åtaganden.

Med detta sagt instämmer kommunstyrelsens förvaltning i betänkandets slutsats att det snabbaste och mest effektiva sättet att genomföra Agenda 2030 och nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer.

- I betänkandet föreslås att en nationell folkbildningskampanj om Agenda 2030 genomförs. Det är emellertid inte på ett tydligt sätt formulerat hur folkbildningen ska vara en integrerad del av Agenda 2030 och vad som egentligen menas med en folkbildningskampanj? Det går att se en folkbildningskampanj som en ren informations – eller kommunikationssatsning. Men man kan också se det som något mer fördjupande med inriktning på lärande och långsiktighet.
- I betänkandet förespråkas att regeringen bör ingå ett handslag med SKL med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå eftersom SKL i sin roll som medlemsorganisation har möjligheter att företråda kommunerna i samlat i ett handslag. Förslaget i sig är bra men lite diffust och det är också oklart vilket mandat regeringen anser att SKL har och vad handslaget egentligen förpliktigar till.
- Då kommunerna årligen upphandlar varor och tjänster för över 300 miljarder från privata och offentliga företag och andra organisationer finns en stor förändringspotential i dessa inköp. Den nya upphandlingslagstiftningen ger också stort utrymme för att ställa krav på hållbarhet, men i många kommuner saknas kunskap och kompetens för att göra det och därför behöver det stöd vid upphandlingar som diskuteras i betänkandet snabbt utformas och sätts.
- Kommunstyrelsens förvaltning instämmer i bedömningen att det civila samhällets aktörer många gånger bidrar till att minska utanförskapet genom att företråda människor som själva av olika anledningar har svårt att göra sina röster hörda t.ex. nyanlända, barn och unga, funktionshindrade eller socio-ekonomiskt utsatta. Men då det kommer till mera konkreta förslag för att stärka civilsamhället är skrivningarna i betänkandet allmänt hållna och vaga. Det är dock bra att regeringen ändå har ambitionen att främja och underlätta samverkan mellan det offentliga och civila samhället och för idéburna

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

offentliga partnerskap i frågor som är av betydelse för genomförandet av Agenda 2030.

- Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. I skrivningarna nämns att forumen bör genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med kommuner och andra relevanta aktörer. Det är svårt att i betänkandet utläsa vilken distinktionen regeringen gör mellan *samverkan* med landstingen och *samråd* med kommunerna.
- I betänkandet nämns vikten av att ta tillvara generationsperspektivet, dvs. förståelse för och kunskap om framtida generationers utmaningar och att det då är angeläget att barn och unga ges möjlighet att vara delaktiga i genomförandet. Då detta perspektiv är viktigt bör en bred diskussions föras och en vägledning tas fram för hur detta bästa kan beaktas lokalt i kommunerna.
- Det är positivt att Skolverket föreslår ta fram förslag på innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling inom utbildningsområdet, även om förslaget är väl allmänt hållet. Det är vidare bekymmersamt att de avsnitt i betänkandet som berör kunskap och utbildning knappt nämner vuxenutbildningens verksamhet.
- Kultur och idrott bidrar till ett hållbart, jämlikt, hälsosammare och mindre segregerat samhälle men betänkandet kommenterar inte detta speciellt ingående och innehåller få konkreta förslag vad gäller dessa ansvarsområden.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Beslutet om att godkänna bifogat remissyttrande medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen, däremot kan själva genomförandet av Agenda 2030 i kommunen generera kostnader vilket också kommenteras under rubriken ekonomi ovan.

Camilla Broo
Kommundirektör

Toralf Nilsson
Kanslidirektör

Björn Rosborg
Utredare

Bilagor

- Bilaga 1. Förslag till remissyttrande
- Bilaga 2. Förskolenämndens remissvar

Datum
2019-05-29

Diarienummer
KS-2019/1074.109

- Bilaga 3. Grundskolenämndens remissvar
- Bilaga 4. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens remissvar
- Bilaga 5. Huddinges funktionshinderråds remissvar
- Bilaga 6. Huddinge Samhällsfastigheter AB:s remissvar
- Bilaga 7. Huga Bostäder AB:s remissvar
- Bilaga 8. Klimat- och stadsmiljönämndens remissvar
- Bilaga 9. Kultur- och fritidsnämndens remissvar
- Bilaga 10. Socialnämndens remissvar
- Bilaga 11. Trygghets- och delaktighetsberedningens remissvar
- Bilaga 12. Vård- och omsorgsnämndens remissvar

Beslutet delges

Finansdepartementet
Remissinstanserna